

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9296 af 15/07/1997 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-98-97 om højskole - hjælpeforanstaltninger - handicappet - institution - udslusning - refusion

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 201351-96

Ankestyrelsens principafgørelse O-98-97 om højskole - hjælpeforanstaltninger - handicappet - institution - udslusning - refusion

Resume:

Refusionspligten for udgifter efter bistandsloven til en yngre mand, der var svært spastisk lammet, bestod for den kommune, der oprindeligt havde anbragt ham i en § 112-institution i en anden kommune, selvom han senere fik ophold i et bofællesskab, oprettet af institutionen i henhold til bistandslovens § 68, og selvom han flyttede på højskole uden hjælp efter bistandsloven i en tredje kommune, og siden flyttede i et nyt bofællesskab.

Begrundelsen var, at højskoleopholdet var etableret under medvirken af personalet ved det første bofællesskab og at der havde været tale om et ubrudt forløb med omfattende hjælpeforanstaltninger.

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 11, stk. 1, nr. 1

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - lovbekendtgørelse nr. 877 af 3. september 2008 - § 9c, stk. 2, nr. 5

Sagsfremstilling:

En ung mand, født i 1968, var svært spastisk lammet, således at han ikke kunne bruge sine arme og var meget talehandicappet. Han modtog højeste førtidspension samt plejetillæg og blev i 1987 med refusionstilsagn af A kommune anbragt på et kollegium og siden i 1988 på en § 112-institution for unge svært handicappede i B kommune.

Den unge mand flyttede i 1990 i et bofællesskab i B kommune, oprettet af § 112-institutionen i henhold til bistandslovens § 68. Bofællesskabet havde pædagogisk plejepersonale 24 timer i døgnet.

Den unge søgte i februar 1993 med hjælp fra bofællesskabet om støtte til ophold på en højskole for handicappede i C kommune fra august 1993 og 37 uger frem. Han fik afslag herpå af B kommune, da kommunen fandt, at han ikke opfyldte bestemmelsen i bistandslovens § 48, stk. 4 (om ansættelse af hjælpere) og heller ikke opfyldte bistandslovens revalideringsbestemmelser, da han modtog højeste førtidspension og plejetillæg.

Ankenævnet gav B kommune medhold i afslaget på støtte til højskoleopholdet. Ankestyrelsen gav endvidere afslag på at antage sagen som principiel.

I maj 1993 blev den unge visiteret (på venteliste) til et bofællesskab med mindre pædagogisk dækning end det hidtidige, hvilket A kommune accepterede. Han gik på dette tidspunkt på daghøjskole for bevægehandicappede, som han havde gået på siden august 1990. Han ville imidlertid gerne prøve noget andet. Den unge tog derfor trods afslaget fra kommunen alligevel ophold på højskolen i C kommune fra august 1993, og fraflyttede den 15. august 1993 bofællesskabet i B kommune. Højskolen var formentlig blevet stillet i udsigt, at en bevilling ville komme.

Den unge meddelte ikke højskolen, at han havde fået afslag på støtte til højskoleopholdet. Han gav overfor højskolen udtryk for, at uanset afslag på hjælp, skulle han nok skaffe penge til hjælpere, hvilket var en betingelse fra højskolens side, for at han kunne blive på højskolen.

Højskolen hjalp herefter den unge med døgnhjælp ved det personale, der var til rådighed på skolen efter en særlige finanslovsbevilling, således at stærkt handicappede også skulle kunne komme på højskole. Da der i september 1993 ikke var nogen afklaring på støtten til hjælpere udefra, meddelte skolen ham, at han ikke kunne forblive på skolen efter efterårsferien.

Han fik efterfølgende støtte fra B kommune til personlig hjælpeordning efter bistandslovens § 48, stk. 4, da kommunen blev bekendt med, at han pr. 1. oktober 1993 var udskrevet af højskolen. B kommune betalte herefter resten af højskoleudgiften, da hverken B kommune eller A kommune kunne skaffe en handicapvenlig bolig til ham.

Efter endt højskoleophold flyttede den unge til det bofællesskab i B kommune, som A kommune tidligere havde accepteret, hvilket B kommune meddelte A kommune den 4. november 1993.

A kommune meddelte i brev af 14. april 1994 B kommune, at man medtilbagevirkende kraft havde frigjort sig fra sin refusionsforpligtelse med henvisning til bistandslovens § 11. Som begrundelse blev anført, at den unge havde ændret handleplanen ved at tage på et ikke støttet højskoleophold, samt at B kommune efterfølgende ved at støtte højskoleopholdet, indtil der kunne frem skaffes en bolig svarende til den aftalte handleplan, havde brudt handleplanen med den virkning, at fremtidig refusion fra A kommune bortfaldt.

Den 27. maj 1994 orienterede B kommune A kommune om, at den tidligere godkendte handleplan kun var blevet udskudt som følge af opholdet på højskolen og fastholdt, at A kommune fortsat var forpligtet til at refundere som aftalt. B kommune bestred, at man ved den aktuelle betaling til højskolen, der alene skyldtes manglende, egnede boliger i begge kommuner, fremtidigt mistede refusion fra A kommune. Resthøjskoleopholdet var kun en nødforanstaltning.

A kommune fastholdt sit svar af 14. april 1994 til B kommune.

B kommune indbragte sagen for det sociale ankenævn.

Ved afgørelse af 1. november 1994 stadfæstede nævnet A kommunes afgørelse.

Nævnet lagde vægt på, at den unge pr. 15. august 1993 fraflyttede bofællesskabet på eget initiativ og uden støtte i henhold til bistandsloven tog på højskole. Der forelå derfor fra dette tidspunkt ikke en situation, som efter ordlyden i bistandslovens § 11 kunne føre betalingsforpligtelsen tilbage til A kommune. Det forhold, at B kommune i følge skrivelse af 4. november 1993 bevilgede hjælpeordning i henhold til bistandslovens § 48, stk. 4, og at den unge selv den 15. april 1994 flyttede i bofællesskab var nye situationer, der efter nævnets opfattelse ikke medførte, at den for A kommune ophørte refusionsforpligtelse kunne genopstå. B kommune anmodede den 12. januar 1995 nævnet om at revurdere sagen og vedlagde yderligere oplysninger til belysning af hændelseforløbet. Nævnet gav den 17. januar 1995 afslag på at genoptage sagen.

B kommune anmodede atter den 13. juli 1995 nævnet om genoptagelse af sagen, idet der forelå oplysninger om, at klienten/hans rådgivere havde optrådt på en måde, der kunne betragtes som svigagtig i forbindelse med flytningen/optagelse på højskolen.

Nævnsformanden afslog efterfølgende den 7. august 1995 at genoptage sagen.

Nævnsformanden lagde bl.a. vægt på, at A kommune var refusionpligtig, fordi klienten var anbragt i institution i B kommune. Refusionen ophørte ifølge praksis, når personens ophold i institution afsluttedes med, at pågældende fik ophold i egen bolig - hvorved højskoleopholdet betragtedes som egen bolig,

medmindre personen efter udskrivningen var tilknyttet institutionen i et sådant omfang, at han kunne anses for at være anbragt i et plejelignende forhold i kommunen.

Ankestyrelsen traf den 7. maj 1996 afgørelse om, at der var grundlag for at genoptage sagen, idet der var kommet nye oplysninger i sagen, der tydede på, at bofællesskabet havde medvirket ved optagelsen på højskolen.

Den 30. august 1996 fastholdt nævnet sin afgørelse, hvorefter A kommune var frigjort for refusionsforpligtelsen.

Nævnet lagde vægt på, at B kommune havde afslået at yde støtte til hjælpere under højskoleopholdet, og at dette afslag var stadfæstet af ankenævnet.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at de hjælpeforanstaltninger, den unge modtog på højskolen ikke havde hjemmel i bistandsloven. På baggrund heraf fandt nævnet, at der ikke havde været tale om udslusning fra bofællesskab i henhold til bistandslovens § 68 til højskoleophold med omfattende hjælpeforanstaltninger efter bistandsloven. Endvidere sås klienten ikke at have været tilknyttet § 112-institutionen efter 15. august 1993, således som personen i sag nr. 1 i SM O-29-93 var tilknyttet hospital efter udskrivningen.

Til trods herfor havde B kommune alligevel bevilget hjælpeordning fra 25. oktober 1993, og klienten måtte i perioden 15. august - 24. oktober 1993 anses for at have klaret sig uden hjælp efter bistandsloven.

Ankenævnet fandt i møde den 26. oktober 1994, at klienten fraflyttede bofællesskabet og på eget initiativ og uden støtte i henhold til bistandsloven tog på højskole. Situationen fandtes derfor ikke at kunne føre betalingsforpligtelsen tilbage til A kommune. Spørgsmålet om, hvorvidt bofællesskabet medvirkede ved optagelsen på højskolen var herefter uden betydning.

Selv om nævnet var af den opfattelse, at medvirkenspørgsmålet ikke havde betydning for bedømmelsen af refusionsforpligtelsen i denne sag, anførtes det vedrørende spørgsmålet, at det påhvilede den refusionskrævende kommune at godtgøre sin refusionsberettigelse. Nævnet fandt det ikke godtgjort, at bofællesskabets rolle i sagen havde været medvirken, som omhandlet i bistandslovens § 11, stk. 1, nr. 1.

Nævnet fandt ud fra ovenstående, og da klienten først den 15. april 1994 indflyttede i nyt bofællesskab, at han den 15. august 1993 ved sin flytning til C kommune selv havde afbrudt den i juli 1993 omhandlende behandlingsplan. Nævnet fandt, at der ikke var sket væsentlige ændringer i den unges plejebehov. I den foreliggende situation havde han efter nævnets opfattelse imidlertid selv afbrudt behandlingsplanen. Denne situation adskilte sig fra de situationer, hvor en kommunes refusionsforpligtelse bestod, fordi handlekommunen ikke havde opfyldt sine forpligtelser, jf. SM O-5-96.

Endvidere havde han i perioden 15. august - 24. oktober 1993 klaret sig uden hjælp efter bistandsloven og herefter modtaget hjælpeordning, som han næppe opfyldte betingelserne for at få. Nævnet havde derfor ikke lagt afgørende vægt på det uændrede plejebehov.

Sagen blev herefter indbragt for Ankestyrelsen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt der havde været tale om udslusning fra boligfællesskab i henhold til § 68 til højskole med omfattende hjælpeforanstaltninger, og hvorvidt der havde været tale om en egentlig afbrydelse af behandlingsplanen fra juli 1993. Endelig skulle det vurderes, om der var sket ændringer i klientens plejebehov.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at A kommune var refusionspligtig overfor B kommune vedrørende udgifter i forbindelse med den unges ophold på højskolen fra 15. august 1993 og frem, jf. bistandslovens § 11, stk. 1.

Ankestyrelsen lagde bl.a. vægt på, at optagelsen på højskolen skete ved medvirken fra personale fra det første bofællesskab.

Udgangspunktet ved svært handicappede personer er, at refusionspligten for den oprindelige anbringende kommune består, indtil den handicappede er udsluset til eget hjem og i det store og hele klarer sig selv.

Det forhold, at hjælpen under den første del af opholdet på højskolen ikke blev ydet efter bistandsloven sås ikke at have betydning for refusionspligtens fortsatte beståen, da alle involverede var klar over, at den unges handicap gjorde det nødvendigt med omfattende hjælpeforanstaltninger, jf. herved SM O-5-96.

Det forhold, at den unge under opholdet skiftede folkeregisteradresse til C kommune sås ikke at have betydning for refusionsspørgsmålet, idet der var tale om et ubrudt forløb med omfattende hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen ændrede således ankenævnets afgørelse.